

LĒMUMI

KOMISIJAS LĒMUMS (ES) 2023/1785

(2023. gada 15. septembris),

ar ko atceļ Lēmumu 2006/929/EK, ar ko izveido mehānismu, lai nodrošinātu sadarbību un pārliecinātos par Bulgārijā sasniegto, novēršot noteiktus trūkumus tādās jomās kā tiesu sistēmas reforma un cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienību,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Bulgārijas Republikas un Rumānijas Pievienošanās līgumu un jo īpaši tā 37. un 38. pantu,

tā kā:

- (1) Komisija 2006. gada 26. septembra uzraudzības ziņojumā par Bulgārijas un Rumānijas gatavību dalībai ES ⁽¹⁾ pirms Bulgārijas pievienošanās Eiropas Savienībai konstatēja vairākus jautājumus, jo īpaši attiecībā uz Bulgārijas tiesu sistēmas un tiesībsardzības iestāžu atbildību un efektivitāti, kur joprojām ir vajadzīgi turpmāki panākumi, lai nodrošinātu spēju īstenot un piemērot pasākumus, kas pieņemti, lai izveidotu iekšējo tirgu un brīvības, drošības un tiesiskuma telpu.
- (2) Komisija 2006. gada 13. decembrī pieņēma Lēmumu 2006/929/EK ⁽²⁾, ar ko izveido sadarbības un pārbaudes mehānismu, lai vērtētu Bulgārijas progresu sešu konkrētu trūkumu novēršanā tādās jomās kā tiesu sistēmas reforma un cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību. Minētajā lēmumā noteikts, ka tas ir jāatceļ, kad ir pienācīgi izpildīti visi kritēriji.
- (3) Saskaņā ar Lēmumu 2006/929/EK Bulgārijai regulāri jāziņo Komisijai par gūtajiem panākumiem trūkumu novēršanā. Komisija pirmo reizi Eiropas Parlamentam un Padomei savas piezīmes un konstatējumus par Bulgārijas ziņojumu paziņoja 2007. gada jūnijā un kopš tā laika sniedz regulārus ziņojumus. Katrs Komisijas ziņojums izstrādāts pēc rūpīgi veiktas analīzes, balstoties uz ciešu sadarbību ar valsts iestādēm, kā arī pilsoniskās sabiedrības un citu ieinteresēto personu un novērotāju sniegto ieguldījumu.
- (4) Komisija 2017. gada janvāra ziņojumā ⁽³⁾ iekļāva visaptverošu novērtējumu par progresu, ko Bulgārija ir panākusi kopš sadarbības un pārbaudes mehānisma izveidošanas. Pamatojoties uz to, Komisija noteica skaidru virzību uz mehānisma slēgšanu, pamatojoties uz septiņpadsmit galvenajiem ieteikumiem, kuros precizētas prasības, kas Bulgārijai jāizpilda, lai atbilstu sešiem Lēmumā 2006/929/EK noteiktajiem kritērijiem. Ņemot vērā gūtos panākumus, Komisija uzskatīja, ka minēto ieteikumu izpilde būs pietiekama, lai pabeigtu sadarbības un pārbaudes mehānisma procesu, ar nosacījumu, ka tajā pašā laikā nenotiek novirzīšanās no progressa ceļa. Daudzi ieteikumi bija vērsti uz iekšēju aizsardzības pasākumu izveidi ar mērķi nodrošināt rezultātu neatgriezeniskumu un uzskatāmi parādīt, ka pašreizējās reformas tiks turpinātas un progress tiks konsolidēts arī bez mehānisma.

⁽¹⁾ Pārraudzības ziņojums par Bulgārijas un Rumānijas gatavību pievienoties Eiropas Savienībai, 2006. gada 26. septembris, COM(2006) 549.

⁽²⁾ Komisijas Lēmums 2006/929/EK (2006. gada 13. decembris), ar ko izveido mehānismu, lai nodrošinātu sadarbību un pārliecinātos par Bulgārijā sasniegto, novēršot noteiktus trūkumus tādās jomās kā tiesu sistēmas reforma un cīņa pret korupciju un organizēto noziedzību (OV L 354, 14.12.2006., 58. lpp.).

⁽³⁾ Komisijas ziņojums par Bulgārijas panākumiem saskaņā ar sadarbības un pārbaudes mehānismu, COM(2017) 43 final.

- (5) Komisija 2018. gada novembra ziņojumā⁽⁴⁾ atzinīgi novērtēja Bulgārijas progresu virzībā uz sadarbības un pārbaudes mehānisma ātru pabeigšanu un secināja, ka trīs kritērijus varētu uzskatīt par provizoriski slēgtiem. Komisija arī atzinīgi ņēma vērā progresu, ko Bulgārija kopš iestāšanās panākusi ar konstitucionālā un tiesiskā satvara grozījumiem nolūkā uzlabot tiesu neatkarības aizsardzību, kā arī tiesas procesu pārredzamību un efektivitāti. Papildus tam ar Bulgārijas konstitūcijas 2015. gada grozījumiem aizsākās Augstākās tiesu padomes reforma un tika nostiprināta tiesu iestāžu inspekcija. Šie grozījumi ir spēkā jau vairākus gadus.
- (6) Komisijas 2019. gada oktobra ziņojumā⁽⁵⁾ tika konstatēts, ka progress, ko Bulgārija panākusi saskaņā ar sadarbības un pārbaudes mehānismu, ir pietiekams, lai izpildītu saistības, ko tā uzņēmas laikā, kad tā pievienojās Savienībai, un ka ir apmierinoši izpildīti visi seši kritēriji, kas noteikti Lēmumā 2006/929/EK un precizēti ar 2017. gada janvāra ziņojumā ietvertajiem septiņpadsmit ieteikumiem. Komisija jo īpaši ņēma vērā vispārējās korupcijas apkarošanas institucionālās sistēmas visaptverošās reformas, kas tika veiktas iepriekšējos divos gados. Komisija 2019. gada oktobra ziņojuma secinājumos atzīmēja konkrētas saistības, ko uzņēmusies Bulgārijas valdība. Minēto konkrēto saistību vidū bija procedūru ieviešana attiecībā uz ģenerālprokurora pārskatatbildību saskaņā ar Venēcijas komisijas ieteikumiem, apņemšanās grozīt Tiesu sistēmas likumu, lai atceltu noteikumus, kas paredz mirtiesnešu automātisku atstādināšanu no amata, ja pret viņiem tiek veikta kriminālizmeklēšana, un noteikumus, kas mirtiesnešiem uzliek pienākumu ziņot par savu dalību profesionālajās apvienībās. Bulgārija arī apņēmas turpināt sadarbību ar Eiropas Padomes struktūrām korupcijas apkarošanas jomā. 2019. gada oktobra ziņojumā tika pienācīgi ņemti vērā arī Bulgārijas centieni internalizēt uzraudzību valsts līmenī, izmantojot Koordinācijas un sadarbības padomi ("pēcuzraudzības padome"), kuras uzdevums ir pārraudzīt reformu pastāvīgo progresu.
- (7) Kā turpmāku pasākumu saistībā ar 2019. gada oktobra ziņojumā norādītajām konkrētajām saistībām Bulgārijas parlaments 2020. gada februārī pieņēma iepriekšminētos Tiesu sistēmas likuma grozījumus, atstājot īpašo apņemšanos ieviest procedūras attiecībā uz ģenerālprokurora pārskatatbildību kā vienīgo neizpildīto 2019. gada oktobra ziņojumā minēto apņemšanos.
- (8) Ciešā sadarbībā ar Komisiju un apspriežoties ar Venēcijas komisiju, tika izveidots pamats izmeklēšanai pret ģenerālprokuroru un viņa vietniekiem saistībā ar Atvесеļošanas un noturības mehānismu⁽⁶⁾. Eiropas Savienības Padome 2022. gada 4. maijā apstiprināja ierosināto Bulgārijas atvесеļošanas un noturības plānu, kura atskaites punktu vidū ir Bulgārijas apņemšanās attiecībā uz tiesību aktu grozījumu stāšanos spēkā, kuru mērķis ir nodrošināt kriminālprocesa efektivitāti un uzlabot ģenerālprokurora pārskatatbildību un kriminālatbildību. Bulgārijas parlaments 2023. gada 26. maijā pieņēma likumu, ar ko ievieš procedūras attiecībā uz ģenerālprokurora un viņa vietnieku pārskatatbildību. Likums stājās spēkā 2023. gada 6. jūnijā, tādējādi pabeidzot pēdējās neizpildītās konkrētās saistības saskaņā ar 2019. gada oktobra ziņojumu. Bulgārijas premjerministrs 2023. gada 26. jūnija vēstulē informēja Komisiju par pasākumiem, kas saskaņā ar sadarbības un pārbaudes mehānismu veikti, lai izpildītu konkrētās saistības, kas uzskaitītas 2019. gada ziņojuma secinājumos, kā arī par turpmākiem tiesiskuma uzturēšanas pasākumiem.
- (9) Attiecībā uz Bulgārijas apņemšanos turpināt sadarbību ar Eiropas Padomes struktūrām korupcijas apkarošanas jomā būtu jānorāda, ka saistībā ar Bulgārijas atvесеļošanas un noturības plānu ir panākta vienošanās par vairākiem pretkorupcijas atskaites punktiem, un saistībā ar tiem ir nepieciešama Bulgārijas sadarbība ar Eiropas Padomes struktūrām.
- (10) Tādējādi ir apmierinoši izpildīti visi kritēriji, kas noteikti Lēmumā 2006/929/EK un precizēti ar 2017. gada janvāra ziņojumā ietvertajiem septiņpadsmit ieteikumiem, kā arī 2019. gada oktobra ziņojumā minētās konkrētās saistības⁽⁷⁾.

(4) Komisijas ziņojums par Bulgārijas panākumiem saskaņā ar sadarbības un pārbaudes mehānismu, COM(2018) 850 final.

(5) Komisijas ziņojums par Bulgārijas panākumiem saskaņā ar sadarbības un pārbaudes mehānismu, COM(2019) 498 final.

(6) Sk. 222. atskaites punktu 2022. gada 28. aprīļa Padomes Īstenošanas lēmumā par Bulgārijas atvесеļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 8091 2022 INIT). Pēc tam, kad Bulgārija būs iesniegusi attiecīgo maksājuma pieprasījumu, Komisija novērtēs Bulgārijas atvесеļošanas un noturības plānā noteiktā atskaites punkta izpildi.

(7) Šis novērtējums neskar novērtējumu par Bulgārijas atvесеļošanas un noturības plāna attiecīgo atskaites punktu un mērķrādītāju izpildi.

- (11) Savienības tiesiskuma vides attīstība ir radījusi jaunu kontekstu Komisijas sadarbībai ar Bulgāriju. Konkrētāk, ikgadējais tiesiskuma cikls, kas sākts ar Komisijas 2019. gada jūlija paziņojumu "Tiesiskuma stiprināšana Savienībā" ⁽⁸⁾ un priekšsēdētājas fon der Leienas politikas pamatnostādņēm, nodrošina pastāvīgu pamatu ar ilgtermiņa perspektīvu, papildinot ilgtspējīgu reformu attiecībā gan uz Bulgāriju, gan citām dalībvalstīm. Minētā cikla ietvaros Komisijas gada ziņojums par tiesiskumu, kurā kopš 2022. gada tiek iekļauti arī ieteikumi dalībvalstīm, stimulē pozitīvu virzību tiesiskuma jautājumos, padziļinot dialogu un kopīgu izpratni un novēršot problēmu rašanos vai padziļināšanos. Tas ļaus uzraudzīt to reformu īstenošanu, par kurām panākta vienošanās ar Bulgāriju. Tiks nodrošināta arī Bulgārijas ieviesto reformu turpmākas īstenošanas uzraudzība valsts līmenī, un to veiks pēcuuzraudzības padome.
- (12) Komisija savu 2019. gada oktobra ziņojumu par Bulgārijā saskaņā ar sadarbības un pārbaudes mehānismu panākto progresu iesniedza attiecīgajā Eiropas Parlamenta komitejā. Komisija pienācīgi ņēma vērā Eiropas Parlamenta apsvērumus, ko Eiropas Parlamenta priekšsēdētājs pauda 2019. gada 20. decembra vēstulē.
- (13) Komisija 2023. gada 5. jūlijā informēja Padomi par nodomu atcelt Lēmumu 2006/929/EK, ar ko izveido Bulgārijas sadarbības un pārbaudes mehānismu, un pabeigt mehānisma procesu. Tas tika darīts zināms arī Eiropas Parlamentam. Padome 26. jūlija vēstulē ņēma vērā Komisijas nodomu oficiāli pabeigt Bulgārijas un Rumānijas sadarbības un pārbaudes mehānisma procesu.
- (14) Tāpēc ir jāatceļ Lēmums 2006/929/EK,

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Atceļ Lēmumu 2006/929/EK.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tā publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

Briselē, 2023. gada 15. septembrī

Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja
Ursula VON DER LEYEN

⁽⁸⁾ COM(2019) 343.